

Rapport

Een onderzoek naar het uitroepen van een zaak door een bode van de rechtbank Den Haag

Oordeel

Op basis van het onderzoek vindt de Nationale ombudsman de klacht, die wordt toegerekend aan het bestuur van de rechtbank Den Haag, niet gegrond.

Publicatiedatum: 11 februari 2015

Rapportnummer: 2015/020

Wat is er gebeurd?

De bode bij een Rechtbank draagt zorg voor de orde en structuur tijdens een rechtszitting. Een verdachte, slachtoffer of anderszins betrokkene bij een zaak meldt zich voor aanvang van de zaak bij de bode. De bode zit achter een balie op de gang buiten de rechtszalen. Voor overleg met de rechters over de zaken die op de zittingslijsten staan loopt hij af en toe de zittingszaal in en uit. Aan het begin van de rechtszitting doet de bode de deuren van de zittingszaal open, roept de zaak uit en wijst de mensen die voor de zaak zijn gekomen waar zij moeten gaan zitten.

In de ochtend van 31 januari 2013 meldde verzoeker zich als gemachtigde van mevrouw X bij een bodebalie van de rechtbank Den Haag. Verzoeker kwam namens mevrouw X verweer voeren bij de kantonrechter tegen een aan mevrouw X opgelegde beschikking vanwege een verkeersovertreding. Mevrouw X is een kennis van verzoeker.

Verzoeker meldde zich bij bode Y, die noteerde dat hij aanwezig was. Vervolgens nam hij plaats in de wachtruimte. Omdat het volgens verzoeker erg lang duurde voordat hij aan de beurt was, informeerde hij na een half uur over de voortgang van de zaken. Bode Y vertelde hem dat de zaak van mevrouw X de eerstvolgende op de rol was en dat hij zou worden opgeroepen. Toen verzoeker eenmaal de zittingszaal in mocht, deelde de kantonrechter hem mee dat de zaak van mevrouw X kort daarvoor was behandeld en dat zij – nu er niemand was verschenen – een vonnis bij verstek had gewezen. De zaak was daardoor afgedaan en er was geen gelegenheid meer voor verzoeker om verweer te voeren. Nu de opgelegde geldboete 70 euro bedroeg, was het ook niet meer mogelijk om in hoger beroep te gaan.

Verzoeker was ontstemd over de gang van zaken en diende een klacht in bij het bestuur van de rechtbank Den Haag. De president van de rechtbank achtte de klacht van verzoeker niet gegrond, waarop verzoeker zich tot de Nationale ombudsman wendde met het verzoek een onderzoek in te stellen.

Klacht

Verzoeker klaagt er over dat bode Y hem niet heeft opgeroepen voor de zaak van mevrouw X, waardoor er door de kantonrechter een verstekvonnis is gewezen.

Bevindingen

Standpunt verzoeker

Verzoeker gaf aan dat hij zich die dag had gemeld bij bode Y en een mannelijke collega van haar. Hij zag dat bode Y de zaak waar hij voor kwam afvinkte op haar lijst en ging vervolgens in de wachtruimte zitten. Verzoeker liet weten dat hij geen moment uit het gezichtsveld van bode Y is geweest. Ook gaf hij aan dat het in de wachtruimte niet druk was, hij was zelfs een tijdje de enige persoon die aan het wachten was. Omdat zijn auto niet goed geparkeerd stond zat verzoeker op hete kolen en wilde hij graag dat de zaak snel behandeld zou worden. Hij is daarom een paar keer aan bode Y gaan vragen of de zaak van mevrouw X al aan de beurt was. Op een gegeven moment liet de griffier of de kantonrechter aan bode Y weten dat de volgende zaak aan de beurt was. Hierop liet bode Y aan verzoeker weten dat hij de zittingszaal in mocht komen. Bode Y sprak verzoeker op dat moment met zijn eigen achternaam aan, en niet met de naam van mevrouw X, aldus verzoeker. Verzoeker is stellig dat de zaak van mevrouw X niet door bode Y is uitgeroepen. Verzoeker was gefocust op de deur van de zittingszaal omdat hij haast had vanwege zijn auto. Als de zaak zou zijn uitgeroepen dan had hij dat zeker gehoord. Volgens verzoeker was er in de tijd dat hij in de wachtruimte zat geen enkele zaak door een bode uitgeroepen.

Eenmaal in de zittingszaal liet de kantonrechter weten dat de zaak van mevrouw X al was behandeld, omdat de bode had gezegd dat er niemand voor de zaak aanwezig was. Verzoeker is vervolgens naar de bodebalie gelopen. Volgens verzoeker gaf bode Y aan dat er een fout was gemaakt. Dit ging allemaal in een gemoedelijke sfeer. Verzoeker was niet boos omdat het duidelijk was dat er een vergissing door de bode was gemaakt. Volgens verzoeker heeft bode Y mogelijk het aanwezigheidsvinkje niet duidelijk achter de zaak van mevrouw X gezet en is hij als gemachtigde gekoppeld aan een verkeerde (latere) zaak.

Verzoeker achtte het frustrerend dat de zaak van mevrouw X bij verstek werd afgedaan, terwijl hij als haar gemachtigde al geruime tijd vlakbij de deur van de rechtszaal zat te wachten.

Verklaring bode Y.

In het kader van het onderzoek door de Nationale ombudsman liet bode Y – voor zover relevant – het volgende weten.

Bode Y. lichtte eerst desgevraagd de werkzaamheden van een bode toe.

In zijn algemeenheid geldt dat elke zaak wordt uitgeroepen. Het is uitgesloten dat dit niet gebeurt of dat hierbij een fout wordt gemaakt. Wordt een zaak niet of verkeerd uitgeroepen dan is de zaak niet rechtsgeldig. Het uitroepen van de zaak is het wezenlijkste onderdeel van het beroep van de bode. De rechter geeft bij de bode aan wanneer een volgende zaak kan beginnen en worden uitgeroepen. De rechter zegt dan ook de achternaam van de verdachte/betrokkene. De zaak wordt vervolgens in de deuropening van de zittingszaal door een bode uitgeroepen. De rechter en alle andere aanwezigen horen dan ook welke naam er wordt uitgeroepen. Hoewel het ondenkbaar is dat dit fout gaat, zou indien dit toch onverhoopt gebeurt, hierop direct een correctie volgen door de rechter. Bode Y gaf vervolgens aan dat wanneer iemand zich voor een zaak meldt, zij altijd aan die persoon vertelt dat hij zelf goed moet opletten wanneer hij aan de beurt is. Het is voor haar ondoenlijk om van iedereen te onthouden voor welke zaak hij of zij zich heeft aangemeld.

Bode Y liet verder weten dat het op de bewuste ochtend van 31 januari 2013 erg druk was. Samen met een mannelijke collega moest bode Y vier zittingszalen in de gaten houden en bedienen. Er meldden zich die ochtend dan ook veel mensen aan hun balie voor de zittingen. Bode Y kan zich herinneren dat verzoeker zich bij haar had gemeld en ook dat hij tussentijds nog een keer is komen vragen wanneer de zaak waarvoor hij kwam aan de beurt zou zijn. Bode Y liet weten dat zij zoals altijd alle zaken heeft uitgeroepen, dus ook de zaak van mevrouw X. De naam van de gemachtigde wordt niet uitgeroepen, het is dan ook niet zo dat bode Y de achternaam van verzoeker heeft uitgeroepen. Gelet op de drukte was het niet mogelijk om te onthouden welke personen zich hebben gemeld voor welke zaak. Daarom wordt ook duidelijk gezegd dat iemand goed moet opletten of de zaak waarvoor hij komt wordt uitgeroepen. Te meer omdat de bode Y en haar collega elkaar ook onderling vervangen tijdens een dienst. Verzoeker wordt er dus in geen geval persoonlijk op geattendeerd dat de zaak waarvoor hij komt begint. Bode Y ontkende dat zij het aanwezigheidsvinkje achter de verkeerde zaak heeft gezet, zoals verzoeker stelt. Toen er niemand verscheen nadat zij de zaak had uitgeroepen heeft zij de zaak nogmaals luid en duidelijk uitgeroepen. Het was vervolgens aan de rechter om te beslissen wat er moest gebeuren. De rechter heeft besloten om de zaak bij verstek af te doen. Toen verzoeker zich op een later moment bij haar meldde heeft zij met de rechter overlegd. De rechter heeft verzoeker toen bij zich geroepen en uitgelegd dat de zaak bij verstek was afgedaan. Verzoeker kwam vervolgens woedend uit de zittingszaal naar buiten en meldde zich weer bij de bodebalie, aldus bode Y. Hij had eigenlijk een klacht over de rechter omdat zij niet meer naar zijn verhaal wilde luisteren. Omdat bode Y het voor verzoeker erg vervelend vond heeft ze geprobeerd hem wat te kalmeren. Hierbij heeft zij niet gezegd dat er een fout was gemaakt.

Bode Y denkt dat verzoeker even niet goed heeft opgelet waardoor hij het uitroepen van de zaak van mevrouw X heeft gemist. Het kan ook zijn dat verzoeker even afwezig is geweest. Een andere verklaring voor wat er is gebeurd kan bode Y niet geven.

Standpunt Gerechtsbestuur

De president van de rechtbank Den Haag liet weten dat hij de klacht van verzoeker ongegrond achtte. Hij sloot zich hiervoor aan bij de lezing van bode Y, waaraan hij nog toevoegde dat verzoeker niet in de wachtruimte bij de zittingszaal had gezeten op het moment dat de zaak werd uitgeroepen.

Beoordeling

Het vereiste van professionaliteit houdt in dat de overheid er voor zorgt dat haar medewerkers volgens hun professionele normen werken. De burger mag van hen bijzondere deskundigheid verwachten. Dit betekent dat een bode zaken voor aanvang van de zitting op luide en duidelijke toon uitroept.

De lezingen over wat er die ochtend bij de zittingszaal is gebeurd staan lijnrecht tegenover elkaar. Verzoeker zegt dat hij de wachtruimte niet heeft verlaten en dat de zaak waarvoor hij kwam, te weten die van mevrouw X, niet is uitgeroepen. Bode Y zegt dat zij de zaak van mevrouw X tweemaal luid en duidelijk heeft uitgeroepen, maar dat er niemand op heeft gereageerd met als gevolg dat de kantonrechter een verstekvonnis heeft gewezen. In dergelijke situaties is het voor de Nationale ombudsman lastig om tot een oordeel te komen. Dit kan alleen wanneer er andere feiten of omstandigheden zijn op grond waarvan aan de ene lezing meer waarde kan worden gehecht dan aan de andere lezing.

In dit geval is hier naar het oordeel van de Nationale ombudsman sprake van, namelijk de omstandigheid dat de kantonrechter een verstekvonnis heeft gewezen. Het is moeilijk voorstelbaar dat er een vonnis bij verstek wordt gewezen zonder dat de zaak juist zou zijn uitgeroepen. Immers, wanneer er niemand verschijnt zal de rechter doorgaans de bode vragen of de zaak is uitgeroepen, met als achterliggende gedachte te verifiëren of er toch echt niemand is komen opdagen. Dit in aanmerking genomen acht de Nationale ombudsman de verklaring van bode Y dat zij de zaak van mevrouw X heeft uitgeroepen aannemelijker dan de lezing van verzoeker. Er is dan ook niet gehandeld in strijd met het vereiste van professionaliteit.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over het optreden van een bode van de rechtbank Den Haag, dat wordt toegerekend aan het bestuur van de rechtbank Den Haag, is niet gegrond.

De Nationale ombudsman,

mr. F.J.W.M. van Dooren,

waarnemend ombudsman